

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnentr. 1-5 *Vaumboring*Fylke: *Hedmark*

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: *Kvikne*Emne: *Vaumboring*Bygdelag: *Kvikne og Tjøsef*Oppskr. av: *Lars Kivom*Gard: *Kivom.*(adresse): *Spet.*G.nr. *34* Br.nr. *4.*A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *ja.*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

gårdbr. Lars Kivom født 9/4-1884. Endel er også høit av mor som var født i 1850. død i 1943

SVAR

1) Til høstet 1900 ble kåret vatn med vasstre og to løtter på en flerket av gårder i Kvikne. Vasstre av en mere rett type, som bærer på skå over den ene skulder slik at en holdt en hand i hver løtt. De elste typer var vidje og tekroter, men ^{det} ble siden preluker og jirukroter. Løkken ofte delt i to - en led på midten. Benerolsen var "Vasstre".

2) ikke forekommet.

3) Dette var en vanlig ~~vasstre~~ vasstredning på de gårder der det ikke var vaumboring. På enkelte gårder var medtoft stokker i stedet for jiruker til vaumboring. Stokkene var handboret og var meget varige.

4) Vaumet bærer av såvel mannen som kona, eller fjern. Oftest bruktas løtter av tre.

5) Redskriveren husker godt denne metoden, men den er nu på noen enkelte innstakelse helt slutt. De fleste, både små og store brukt, har innlagt vaum i fjøs og kjøken.

6) Av de norske "vasstre" finnes det noen på hver gård, som regel. Disse kan fravildes brukt i en snøgtår for å hente 2 løtter av et eller annet mellom uthus og kjøken.

Kjoring har ikke vært brukt i nevneværdig grad.

Se tillegg

2/

Førholdet må stort sett sees å være bra, da det som nevnt er innløst vann i ganske stor utstrekning.

Det er i en mengde fjør også innløst automatisk vanning, tildels helt automatiske drikkekar hvor to og to dyr drikker av samme drikkekar.

Kveven 30/12-1947.

Lars Kveven.

NB. Den som har fått oversendt disse saker til besvarelse er død. Spørsmålene er således av kommunestyret oversendt meg til besvarelse, men dette er helt forsinket i teknologisk god, og det hele fremkommer således først om.

Lars Kveven
postboks. Upret, Kvitene.

1141

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

BYGDØY, 19. februar 19 49.

LAa/IK

Herr Lars Kleiven,
Y s e t .

I Deres svar på emneliste nr. 5 Vannbæring svarer De på spørsmål 3: "Har en brukt å sette vasskaret på en ski og skyve den foran seg om vinteren?", følgende:

"Dette var en vanlig vasshendting på de gårder der ikke var vannspring".

Vi vil be Dem om å gi oss noen nærmere opplysninger om slike skier.

- 1) Er vass-skien enda i bruk?
- 2) Hvor lang og bred (omlag) er en slik ski?
- 3) Var det noen innredning til å holde karet fast på plass (et hakk, en plate, et tverrtre eller noe lignende)?
- 4) Var de to om det, så at en dro og en skuvde og styrte?
- 5) Hva kallte en skia (mei, vassmei, vannski)?

Da emne 5 nettopp blir bearbeidet av oss, ville vi være takknemlig å få svar så snart det høver for Dem.

Æ r b ø d i g s t

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Lilyaall

Til overstående finner jeg å må bemerke at dette må
bære på en misforståelse eller også må svaret over
kommet inn under et galt spørsmål. Den vanlige
vasshendting på de gårder der det ikke var springvann
var nemlig å hvele det i to løtter på et "vassbe". Et løttra
som en la over akota med luker og krokar i fri å henge løttraene

1141

~~3510~~

4

3

på. Var det lang veg kenne dei på vintertid kjøre eller dra på
en kjelke som var ordnet for dette bruk.

Jeg kunne ønske å få dette tilbakesendt til eventuell
retting, da jeg mener her må være oppelatt en feil som på
en eller annen måte er blitt misforstått.

At disse svar først en kommer beror på at saken
har blitt løst tilside grunnet andre gjøremål som har
lagt beslag på min tid til å opre saken den nødvendige
omforarbeid.

Juni 29te - 1949

Larskeivum.

~~3510~~

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

til 1141

3510

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Gled
Kvikne

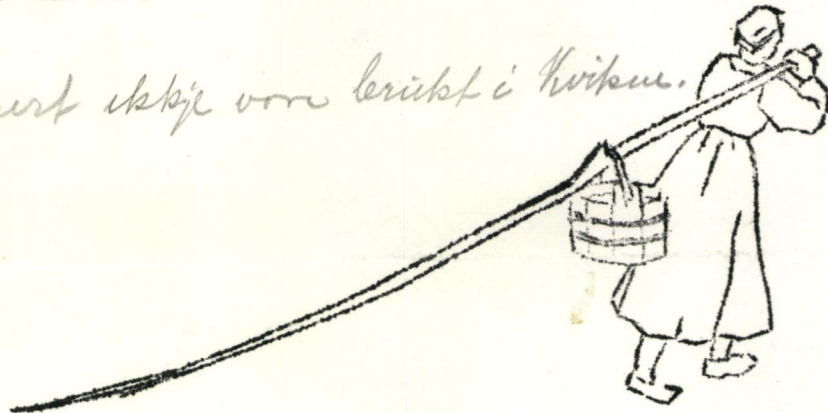
2536

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen åt den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Har sikkert ikkje vore brukt i Kvikne.

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ? *Nei*

Har ein bruka kumøkk til brensel ? *Nei.*